

RØDT HALDEN

BUDSJETT 2018

**Fordi fellesskap
fungerer.**

#RødtLM

Innledning og grunnlaget for Rødts budsjettprofil.

Rødt legger med dette fram sitt andre budsjettforslag etter valget i 2015. Det følger tråden fra budsjettforslaget for 2017 ettersom det er de samme grunnleggende forutsetningene for neste år som i 2017.

REGJERINGA SULTEFORER KOMMUNENE!

Regjeringas forslag til statsbudsjettet vil redusere kommunens handlefrihet og mulighet for å styrke innsatsen i velferdssektoren. Spesielt utsatt er sårbare grupper som barnefamilier med lave eller ingen inntekter. I Rådmannens budsjettforslag beskrives hvordan veksten i de frie inntektene fra Staten i realiteten blir spist opp av lønns- og prisvekst og en del andre forhold. Kommunen må derfor sjøl finansiere, innafor stramme rammer, tiltak som ønskes prioritert, for eksempel pedagogreformen i barnehagene og opptrappingsplan for psykiatri og rus.

Regjeringas påstand at skattelette til de rikeste betyr flere arbeidsplasser er noe som Halden ikke har merket mye til. Utfordringene Halden står ovenfor de nærmeste åra er formidable med denne regjeringens omvendte Robin Hood politikk.

Rådmannen foreslår med bakgrunn i statsbudsjettet fortsatt innsparinger og effektivisering av tjenestene. Det er grunn til å tro at dette er i tråd med Flertallsposisjonens synspunkter. Rødt vil fremme et forslag som avviker fra denne innstillinga.

RØDT GÅR IMOT KONKURRANSEUTSETTING MEN FOR AT KOMMUNEN TAR TILBAKE TJENESTER.

Flertallsposisjonen i Kommunestyret (Høyre, V, Sp, Krf.) kan karakteriseres som "lyseblå" etterat Frp har forlatt samarbeidet. Dette har trolig ført til at privatisering av velferdsoppgaver er utsatt eller satt på vent. Rådmannen indikerer imidlertid i sitt budsjettforslag at han i løpet av 2018 vil legge fram oversikt over hvilke oppgaver som kan konkurranseutsettes. Rødt vil sterkt advare mot en slik utvikling da det ikke finnes dokumentasjon på at tjenestene verken vil bli billigere eller gi bedre kvalitet med private aktører. Konkurranseutsetting betyr også arbeidstakerne utsettes for usikkerhet og uforutsigbarhet. Det skaper press på lønns – og arbeidsvilkår og dermed dårligere betingelser. Det er i den senere tid blitt avdekket kritikkverdige forhold både i helse/omsorgssektoren (Norlandia i Moss) og i renovasjonsbransjen (Oslo) som bør være et tydelig signal.

-> Rødt vil foreslå at kommunen lager en plan for rekommunalisering av renovasjon og renhold. Dette vil sikre forutsigbarhet og kontrollerbar kvalitet for innbyggerne.

Vi har de siste årene vært vitne til at store private aktører også etablerer seg i barnehagesektoren i Halden. Rødt er motstander av at store, ofte internasjonale konsern, på den måten trekker ut offentlig kapital (skattepenger) og investerer overskuddet i skatteparadis.

->Rødt vil arbeide for at nye barnehager i framtida må eies og driftes av kommunen eller ideelle og foreldredrevne organisasjoner. Kommunen må vurdere om det er hensiktsmessig å erstatte eldre, kommunale barnehager med større enheter.

NØDVENDIG MED ØKT INNSATS FOR FLERE OG VARIERTE ARBEIDSPLASSER

I Rådmannens budsjettforslag tegnes det et bilde med store utfordringer for Halden. Dette medfører lavere rammeoverføringer fra staten. Halden er ekstra sårbar fordi skatteinntektene er lavere enn landssnittet og innbyggertallet øker mindre enn forventet. Dette er med i beregningsgrunnlaget for statlige rammeoverføringer. Regjeringa foreslår også bortfall av eiendomsskatten på "verk/bruk" for næringsvirksomhet som for Halden sin del vil redusere inntektene med ca. 15 mill.kr fra 2023 (men med en overgang allerede fra 2019).

Rødts egne undersøkelser om arbeidsmarkedet viser at det heller ikke skapes nevneverdig flere arbeidsplasser i Halden. Tvert i mot viser statistikken at antall industriarbeidere er redusert med over 200 siden 2015. Økt innovasjon og investering i informasjon og kommunikasjonsteknologi (IT bransjen) har ikke kompensert for rasjonaliseringa innafor industri.

->Det er en stor utfordring for Halden å tilrettelegge for industriell vekst som bidrar til flere og større arbeidsplasser og derigjennom økt skatteinngang. I den sammenheng er det også viktig at det finnes tilstrekkelig med areal/tomter i kommunal regi som kan være attraktive og tiltrekke seg ny næringsvirksomhet. Kommunen må ha en plan over hvilke områder som kan benyttes til økt næringsvirksomhet.

-> Halden burde ha gode forutsetninger fra høgskole/forskningsnivå og fra eksisterende næringsvirksomhet til å legge grunnlaget for "grønn industriell virksomhet". Dette vil bli vekstnæringer framover og Halden bør ligge i front mht. en slik utvikling.

RØDT FORESLÅR EN BETYDELIG INNSATS MOT FATTIGE BARNEFAMILIER!

Til de store utfordringene hører også kommunens folkehelseprofil. Det gjennomføres nå årlige rapporteringer som bl.a. beskriver oppvekstvilkårene i fattige barnefamilier og om sårbare gruppers helsetilstand. Særlig utsatt og sårbare er barn fra familier med lave inntekter. Halden har ifølge en statistikk fra Barne- og familiedirektoratet i 2017 i alt 878 barn fra fattige familier. NAV i Halden arbeider mye denne problematikken og Folkehelsa er viet mye oppmerksomhet i både rådmannens budsjettforslag og i vedtatt planer. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig med ressurser avsatt i Rådmannens forslag til at det er grunn til å forvente at antall barn fra fattige familier reduseres nevneverdig.

->Rødt foreslår at 140 barnefamilier som i dag er avhengig av sosialstønad kan beholde deler av sin barnetrygd som nå blir trukket fra stønaden. Rødts forslag vil gi en forbedring av arbeidet med folkehelsearbeidet og særlig for arbeidet med utsatte barn og deres familier. Det vil ikke løse fattigdomsproblematikken men for mange vil dette bidra til en lettere hverdag.

EIENDOMSSKATTEN MÅ I SIN HELHET GÅ TIL DRIFT OG VELFERD

Rådmannen legger stor vekt på effektivisering og ny teknologi for på den måten møte utfordringene mht. lavere inntektsgrunnlag for kommunen. Den bedriftsøkonomiske tenkningen som har ligget til grunn for Posisjonens budsjettarbeid har hele tiden hatt økende innsparinger og effektivitet som mål.

Rødt har forståelse for at det har vært nødvendig med omstillinger og endringer som følge av kommunens underskudd. Strukturelle endringer innafor undervisningssektoren som for eksempel sammenslåing til en skole for ldd og organisering av drift for demente på Bergheim, har da også fått støtte fra Rødt.

Det er imidlertid en grense for hvor mye man kan effektivisere kommunale velferdstjenester som primært består av menneskelig bistand. En kommunal økonomi som i hovedsak baseres på innsparing og effektiviseringer bidrar heller ikke til kreativitet og innovasjon men til pessimisme, slitasje og økt sjukefravær. Kommunen arbeider målbevisst og godt med tiltak for økt nærvær men dette kan aldri helt kompensere for et stadig økende arbeidspress.

Rødt vil møte kommunens utfordringer i tjenesteproduksjonen med bruk av driftsoverskudd og eiendomsskatt. Posisjonen så seg tvunget til å øke eiendomsskatten fra 3,75 promille til 5,75 promille i forrige budsjett. Dette ga kr. 22 mill. i merinntekter for kommunen. Disse midlene ble imidlertid ført til fond for (raskere) nedbetaling av det opparbeidede underskuddet. Kommunen har gjennom stram økonomistyring i tillegg til en generell økt skatteinngang for kommunene de siste 2 åra, opparbeidet et mindreforbruk/overskudd på drift. Alt av økt eiendomsskatt og overskudd fra driften er satt på fond og i dag utgjør dette ca. 80 mill. kr før resultatet for 2017 er endelig.

->Rødt er uenig strategien med ensidig fokus på raskere nedbetaling av underskuddet og vil bruke økte inntekter til drift av velferd. Rødt tror at økt aktivitet og bedre kvalitet i tjenestene i motsetning til sparepolitikk vil øke kommunens evne til å løse sine oppgaver. Dersom kvaliteten på velferdstilbudene svekkes, vil det over tid bidra til at løsningene blir enda dyrere. Gode offentlige tilbud vil også være attraktivt for om flere velger å flytte til Halden.

->Rødt foreslår at deler av kommunens overskudd i 2017 og eiendomsskatt i sin helhet skal brukes til drift av velferdstjenester. Dette vil styrke innsatsen i folkehelsearbeidet, bidra til at flere barnefamilier kommer ut av fattigdommen, øke lærertettheten i skole, gi flere hender i eldreomsorgen og redusere sjukefraværet. Det gir også rom for små men synlige økninger innafor kultur og vedlikehold av bygningsmassen.

->For å styrke tjenestetilbudet i budsjettet ytterligere omdisponerer Rødt midler fra godtgjøring til politikere, fra Allsangen på Grensen og innkjøp av arbeidskraft fra vikarbyrå.

RØDTS FORSLAG TIL ØKTE INNTEKTER OG OMDISPONERINGER

- Resultatet for regnskap 2017 anslås å gi en merinntekt fra skatt på ca. 15 mill.kr. I tillegg vil et mindreforbruk/merinntekter på ca. 8 mill.kr. gi kommunen et pent resultat for 2017.. Øvrige overskudd kan dermed avsettes til fond for nedbetaling av underskudd (Robek). Fondets størrelse vil etter Rødts forslag beløpe seg til ca. 90 mill.kr ved inngangen til 2018 og tilsvarer 2 år med nedbetalinger (45 mill.kr pr år). Med Rødts forslag kan Halden dermed være ut av Robek-lista i 2020/2021.

Rødt vil overføre 14.5 mill. kr av overskudd 2017 til å styrke drift og vedlikeholdsbudsjettet i 2018

- Eiendomsskatten er den mest forutsigbare og stabile inntektskilden for Halden kommune. Økningen fra 3,75 promille til 5,75 promille i 2016 ga 22 mill.kr i merinntekt for kommunen. For Rødt er dette en svært viktig inntekt for kommunen når regjeringa framover vil tappe kommunene for statlige overføringer. Uten å ta i bruk eiendomsskatten vil Halden stå overfor enda større innsparinger på drift samtidig som tjenester utsettes for privatisering. Eiendomsskatten må imidlertid avveies opp mot de deler av befolkningen som eier bolig men som har lav inntekt. Derfor setter Rødt av 2 mill.kr til søknad om fritakelse for skatten. Rådmannen bes om å utarbeide en inntektsgrense for fritakelse med dette forslaget som beregningsgrunnlag. Dette kommer i tillegg til en bunnfradrag på 250.000kr.

Rødt vil bruke den økte eiendomsskatten (fra 2016) i alt kr. 20.mill til å styrke den direkte tjenesteytinga

- Kommunen har store forventninger til sine ansatte mht. omstilling og til å være effektive. Samtidig må de som er brukere av kommunens tjenester være innstilt på lavere kvalitet. Det vil oppleves som urimelig at det politiske miljøet unntas fra innsparinger. Rødt mener at politisk godtgjøring kun skal utbetales som følge av tapt arbeidsfortjeneste.

Rødt foreslår at kr.2 mill. omdisponeres fra politisk godtgjøring til direkte tjenesteyting

- Kjøp av arbeidskraft fra vikarbyråer er redusert de siste årene. Dette er bra men fortsatt må det arbeides med å prioritere egne fast ansatte framfor innleie. Samtidig må det satses på videreutdanning.

Rødt foreslår en omdisponering på 2 mill.kr. til økt grunnbemanning og faste ansettelser.

- Rådmannen foreslår at Allsang på Grensen fortsatt skal innvilges 3 mill.kr for hvert av de neste 3 åra. Det er liten tvil om at arrangementet på festningen har bidratt til

omdømmebygging av Halden. Rødt mener imidlertid at både TV2 og næringslivet nå må ta det økonomiske ansvaret for om dette spesielle arrangementet skal fortsette.

Rødt vil omdisponere 3 mill. kr til kulturformål som omfatter flere aktører.

Fordelingsnøkkel ;

- Kr. 20 mill. fra eiendomsskatten går til styrking av den økonomiske ramma og til drift av tjenesteproduksjonen
- Kr. 14,5 mill. overføres fra overskudd/mindreforbruk i 2017 til vedlikehold og styrking av personalsituasjonen i 2018. Det forventes at effekten av strukturelle endringer fra og med 2019 bidrar til at dette er å betrakte som en engangsbevilgning for 2018.
- Kr. 7 mill. omdisponeres og omprioriteres til direkte tjenesteyting.

ENDRINGER FRA RÅDMANNENS FORSLAG.

- Generell innsparing på lønn på kr.9,4 mill.
Personalsituasjonen er svært anstrengt i alle sektorer. Det er vanskelig å tro at en generell lønnsreduksjon i 2018 ikke får store konsekvenser for drift og kvalitet. I 2019 kan man forvente full effekt av strukturelle endringer som følge av "nye Bergheim" og nye Idd skole. i
- **Rødt bruker 9,4 mill.kr fra overskuddet i 2017 til å dekke rådmannens innsparingsforslag på lønn.**

Dette vil i hovedsak bidra til å styrke innsatsen for tidlig innsats samt pedagogereformen innenfor skole og oppvekst. Innenfor helse/omsorgssektoren vil det bidra til å lette presset på en allerede underbemannet sektor.

- Kjøp fra private vikarbyråer i helse/omsorg .
Rødt ønsker fortsatt reduksjon av kjøp fra private vikarbyråer og at flere ansatte tilbys fast stilling.
- **Rødt foreslår en omdisponering på kr 2 mill. til faste ansettelse**
- NAV, Folkehelseprofil og bekjempelse av fattigdom.
Rødt foreslår at 140 barnefamilier med sosialstøtte beholder deler av barnetrygden som i dag blir ansett som inntekt. Kommunen inndrar i dag i denne ytelsen i forbindelse med utbetaling av sosialstønad til barnefamilier. Rødt anser at barnetrygd skal gå til barnet og holdes utenfor kommunens beregning av familiens inntekter. Forslaget fra Rødt tilsvarer en barnetrygd for 1 til to barn i hver familie (enslig forsørger får beholde barnetrygd tilsvarende 2 barn, øvrige familier får beholde barnetrygd tilsvarende 1 barn). Prinsipielt er Rødt for at barnetrygden i sin helhet skal gå til barnet men de økonomiske rammene tilsier at vi ikke får dekket alt på ett år.
- **Rødt øker rammen til NAV med kr. 3 mill. til barnetrygd for familier med sosialstønad. Inndekningen anses som en permanent ordning og**

finansieres ved bruk av eiendomsskatten.

- Oppvekst/Undervisning.

Rådmannen skriver i sitt forslag at regjeringens pedagogreform i barnehagen ikke dekkes fullt ut av de statlige rammeoverføringene. Heller ikke er det tilstrekkelig med midler til tidlig innsats. Rødt vil derfor foreslå å øke bevilgningene med ytterligere kr. 2,5.mill. til disse formålene.

Rådmannens foreslår reduksjon av stillinger for spesialpedagogisk team for førskolebarn (kr.1,4 mill.). Her er det flere usikre faktorer og Rødt tror ikke dette er en hensiktsmessig innsparing.

Det er fortsatt et stort behov for å fornye lærebøker og materiell i Grunnskolen og det settes av kr. 2,8 mill. til nye innkjøp.

- **Rødts tilfører sektoren i alt kr. 6,7 mill. som finansieres av eiendomsskatten.**

- Helse og omsorgssektoren.

Rådmannen skriver at det er økte kostnader i forbindelse med ressurskrevende brukere tilsvarende 3 mill.kr. Rødt tilfører sektoren tilsvarende beløp.

Det er mangel på jordmødre i kommunens og Rødt setter av 0,8 mill. til en ny stilling.

Det er store utfordringer for kommunen mht. antall ansatte i samlokaliserte boliger og til å følge opp nye brukere. Rødt øker Rådmannens budsjett med kr. 5,5 mill. tilsvarende 7-8 nye stillinger til dette formål.

Rådmannen beskriver behov for ulike og flere faggrupper i omsorgsboligene for å imøtekomme behovet fra en mer variert brukergruppe. Rødt tilfører kr. 3 mill. tilsvarende 4 nye stillinger utover Rådmannens ramme.

- **Rødt tilfører sektor Helse/omsorg kr. 12,3 mill. hvorav 10,3 mill. dekkes av eiendomsskatten og kr 2 mill. ved omdisponering av godtgjøring fra politikere.**

- Kultursektoren.

Det er et stort og udekket behov for støtte til ulike kulturarrangement innenfor kultursektoren. Det tilføres kr. 2 mill. til ulike arrangement og produksjoner. Dette inkludere også støtte til arrangement på Fredriksten festning.

Frivillighetssentralen tilføres 1 ny stilling tilsvarende kr. 0,7 mill.

Biblioteket har behov for nye innkjøp av bøker og det tilføres kr. 0,3 mill. til innkjøpsordningen

- **Totalt kr. 3 mill. omdisponeres til Kultur fra støtten til Allsang på**

Grensen.

- Teknisk sektor
Det er et stort etterslep i vedlikehold av bygningsmassen. Utover den rammen som her forslås tilført, vil Rødt påpeke at inntekter av eventuelt salg av kommunal eiendom avsettes til ytterligere vedlikehold.
- **Sektoren tilføres kr 5. mill. som i sin helhet tas fra
overskudd/mindreforbruk i 2017**

Rekommunalisering og mer politisk styring i heleide kommunale selskap.

- Rokke avfallssenter. Fortsatt full kommunal drift.
- Plan for Rekommunalisering av renovasjon etter konkursen i RenoNorden.
Det vises til rekommunalisering i større byer hvor driften er besparende for kommunen. Rødt foreslår at det utredes om interkommunalt samarbeid er aktuelt.
- Plan for Rekommunalisering av renholdet. Jfr. forrige punkt.
- Plan for Oppbygging av egne kommunale b-hager- og mindre avhengighet av kommersielt drevne b-hager. Det vises for øvrig til samarbeidsavtalen mellom Rødt og bystyret i Oslo hvor drift av barnehager kun driftes av kommunen eller av ideelle. om Ledig kapasitet i både kommunale og private b-hager. Reduksjon av private plasser.
- Plan for og salg av tomter i kommunal regi, herunder tomter til næringsvirksomhet.
- Sosial boligbygging må utgjøre 10% av nye boligformål. Utgifter til leieboliger for flyktninger er f.eks kun fra det private leiemarkedet. Det vises til et stort behov for kommunale boliger til utsatte grupper.
- Rødt ønsker økt åpenhet i kommunalt (AS) eide bedrifter. Derfor foreslås fortsatt at Generalforsamling i de heleide selskapene overføres fra Ordfører til Formannskapet.

INVESTERINGER

Rådmannen forslår et ekspansivt investeringsbudsjett for 2018. Mange av investeringene er bevilgninger foretatt i 2017 og som derfor er en videreføring. Rødt støtter opp om de mange investeringsprosjektene sjøl om de vil øke kommunens gjeldsgrad. Flere av investeringene vil bidra til besparelser gjennom sammenslåing av enheter, for eksempel Bergheim og Idd skole. Mange av tiltakene er også miljørettede som for eksempel gang og sykkelstier, ladestasjoner for el-biler og enøktiltak.

Rødt vil også understreke viktigheten av investeringer i dagsentervirksomhet og i samlokaliserte boliger for psykisk utviklingshemmede. Kommunens arbeid for å tilbakeføre avlastningsordninger fra private aktører til egne tiltak støttes også.

Budsjett 2018 – Rødts endring av Rådmannens forslag

- 1 Rådmannens budsjettforslag vedtas i henhold til Budsjettskjema 1A, 1B, 2A og 2B samt vedlagte budsjettdokument.
- 2 Rådmannen gis fullmakt til å disponere ressursene innenfor hvert område i budsjettskjema 1B. I tillegg gis rådmannen fullmakt til å justere budsjettet mellom områdene i budsjettskjema 1B når det gjelder justeringsbehov av teknisk karakter, og som ikke påvirker tjenestene eller tjenestetilbudet. Omfordelinger mellom sektorene legges frem for formannskap og kommunestyre etter innstilling fra rådmannen.
- 3 Rådmannen skal påse at rammer og vedtak følges opp og rapporterer månedlig sektorenes økonomi til formannskap og kommunestyre. Rådmannen pålegges videre en forsterket rapportering hvert tertial i hht. rapporteringsrutiner.
- 4 Formannskapet disponerer investeringsbudsjettet, innenfor tildelt ramme, i henhold til budsjettskjema 2B.
- 5 Halden kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd på 10,915 mkr for 2018.
- 6 Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på til sammen 766,045 millioner kr. VAR-lån utgjør 234,276 millioner kr av den totale lånesummen. Lånene avdras med en vektet avdragstid sett opp mot objektenes levetid. Startlån utgjør 40 millioner kr av den totale lånesummen og tas opp i henhold til Husbankens retningslinjer, primært med en avdragstid på 20 år.
- 7 Trekkrettighet i bank på inntil 450 millioner kr videreføres i 2018.
- 8 Halden kommune skriver ut eiendomsskatt på faste eiendommer, inkludert tomter, i hele Halden kommune for skatteåret 2017 jf. eiendomsskattelovens §§2 og 3 bokstav a. Før øvrig gjelder (jf. eiendomsskattelovens § 10) følgende for utskrivningen av eiendomsskatt for året 2017:
 - a) Med de unntak som er nevnt under skal skattesatsen etter eskl. § 11 være 7 promille av den fastsatte takstverdien.
 - b) Med hjemmel i eskl. § 12, bokstav a, skal skattesatsen for «bustadelen i eignedomar med sjølvstendige bustaddelar» og fritidseiendommer være

5,75 promille av takstverdien. Ubebygde tomter beskattes med 5,75 promille av takstverdien jf. eskl. § 12, bokstav b.

- c) I tillegg gis etter eskl. § 11, annet ledd, et bunnfradrag på 250 000 kr for hver selvstendig boenhet i boliger (herunder fritidseiendommer).
Rådmannen utarbeider en fritaksgrense for boligeier med lav inntekt. Det settes av i alt kr. 2 mill. til søknader om fritak. Rådmannen bes utarbeide en inntektsgrense basert på dette beløpet.
- d) Etter eskl. § 7 kan som tidligere, etter nærmere søknad og vedtak for den enkelte eiendom, fritas eiendommer etter dennes bokstav a) «eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten» og dennes bokstav b) «bygning som har historisk verdi».
- e) Etter eskl. § 5, bokstav a, fritas eiendom som Staten eier så langt eiendommen har historiske bygg eller anlegg gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.
- f) Etter eskl. § 5, bokstav h, skal fritas «eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk». For slike eiendommer gjelder dog at det skal svares eiendomsskatt for våningshus, kårbolig, med garasjer og uthus, og passende tomt. Eiendomsskatten for dette svares etter samme satser og regler som for boligeiendommer.
- g) Kommunens skattetakstvedtekter.
- De gebyrsatser som fremkommer i gebyrregulativet vedlagt dette dokument vedtas.
 - Kommunale avgifter skrives ut i 4 terminer i 2018, med forfall 20. mars, 20. mai, 20. september og 20. november.
 - Eiendomsskatten skrives ut samtidig med kommunale avgifter.
 - Forskrift for kommunale vann- og avløpsgebyrer vedtas.

Jan-Erik Andersen
Gruppeleder Rødt

Budsjettskjema 1A - drift

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	713 417	685 051	694 774
Ordinært rammetilskudd	913 001	895 262	846 004
Skatt på eiendom	100 600	100 600	78 151
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 716	6 900	7 016
Sum frie disponible inntekter	1 731 734	1 687 813	1 625 945
Renteinntekter og utbytte	8 532	8 533	4 923
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)			
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	64 543	68 350	44 583
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)			
Avdrag på lån	71 800	62 271	56 835
Motpost avskrivning VAR			
Netto finansinnt./utg.	-127 811	-122 088	-96 495
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	45 000	35 000	20 000
Til ubundne avsetninger	4 532	24 533	3 000
Til bundne avsetninger	0	0	17
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	-14 400		
Bruk av ubundne avsetninger			
Bruk av bundne avsetninger			
Netto avsetninger	-35 132	-59 533	-23 017
Overført til investeringsbudsjettet			
Til fordeling drift	1 568 791	1 506 192	1 506 433
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 568 791	1 506 192	1 506 433
Mer/mindreforbruk	0	0	-

Budsjettskjema 1 B - drift

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesfunksjoner	217	-834	58 261
Sentraladministrasjon	114 087	115 587	87 926
NAV	60 556	57 349	57 295
Undervisning og oppvekst	633 411	617 670	611 351
Kultur og idrett	46 999	41 882	41 374
Helse og omsorg	631 935	603 236	583 927
Teknisk	81 587	71 302	66 299
Totalt	1 568 791	1 506 192	1 506 433

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Investeringer i anleggsmidler	831 897	793 748	296 257
Utlån og forskutteringer	40 000	40 000	29 129
Kjøp av aksjer og andeler	0	950	13 215
Avdrag på lån	18 000	20 000	45 196
Dekning av tidligere års udekket	0	0	3 840
Avsetninger	10 000	10 000	29 060
Årets finansieringsbehov	899 897	864 698	416 697
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	766 045	729 811	287 066
Inntekter fra salg av anleggsmidler	10 000	10 000	12 636
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	104 852	93 937	5 801
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	18 000	16 500	40 795
Andre inntekter		0	7 073
Sum ekstern finansiering	898 897	850 248	353 371
Overført fra driftsbudsjettet			1 700
Bruk av tidligere års udisponert			
Bruk av avsetninger	1 000	14 450	51 562
Sum finansiering	899 897	864 698	406 633
Udekket/udisponert	0	0	-10 064

	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2016
Sentral/Felles	39 900	59 830	79 747
Kultur og kirke	2 000	11 900	3 325
Undervisning og oppvekst	154 994	249 519	5 943
Helse og omsorg	299 750	157 855	7 503
Teknisk	100 977	48 588	13 066
VAR, havn og byggesak	234 276	266 056	186 673
Sum	831 897	793 748	296 257